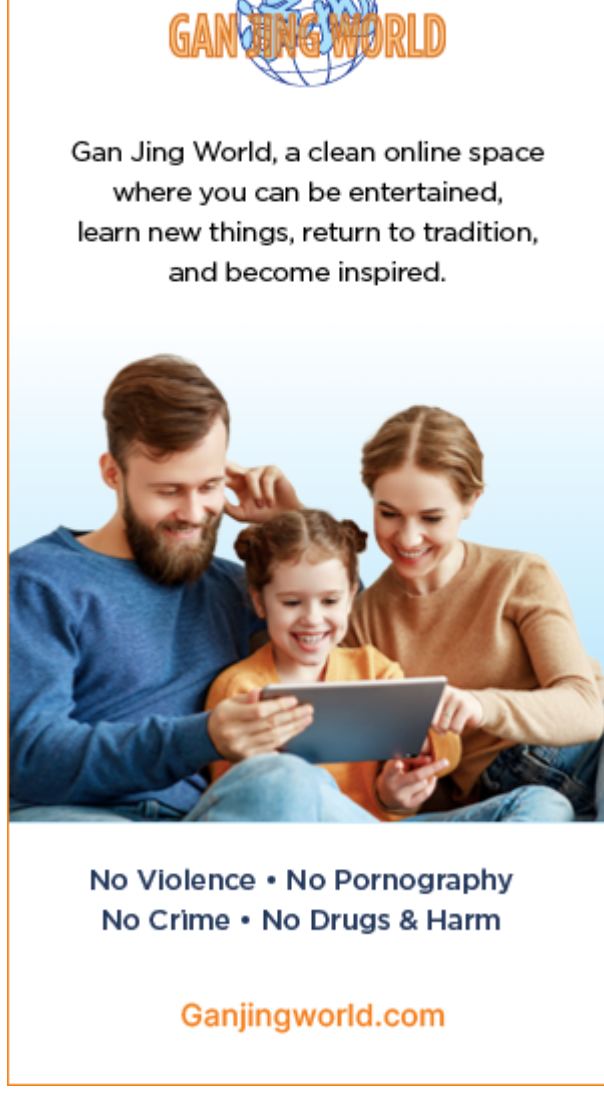

”Ο βίαισμός” της Αφροδίτης

Η φυσική ομορφιά των Κυθήρων απειλείται από την αλόγιστη τοποθέτηση ανεμογεννητριών

TZEMIS PINEAZ*
10 July 2020 3:15pm

Ως Ελληνοαυστραλός και περιβαλλοντικά ευαισθητοποιημένος πολίτης, έχω παρακολουθήσει εν τη γενέσει τους τις συζητήσεις γύρω από την ανάπτυξη των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας τόσο στην Ευρώπη όσο και στην Αυστραλία. Έχοντας εγκαταστήσει ιδιόκτητο σύστημα που εξασφαλίζει ενεργειακή αυτονομία στο σπίτι μου στα Κύθηρα – γενέτειρα της Αφροδίτης και πατρίδα των παππούδων μου – έχω πλήρη γνώση των πλεονεκτημάτων της τεχνολογίας, καθώς και τη μεγάλη ενεργειακή δυναμική που παρουσιάζουν αμφοτέρες οι πατριδες μου.

Επί της αρχής κανένας δεν αντιτίθεται στην ενεργειακή αυτονομία των Κυθήρων. Το ζήτημα είναι αν ένα εντελώς παρθένο νησί θα μετατραπεί σε βιομηχανικό αιολικό πάρκο. Οι εγκεκριμένες άδειες παραγωγής επιτρέπουν την κατασκευή τουλάχιστον 100 ανεμογεννητριών στο μέγεθος ουρανοξύστη, οι οποίες θα ήταν ορατές από κάθε γωνιά του νησιού. Έχουν ήδη χορηγηθεί τέσσερις άδειες παραγωγής για 60 ανεμογεννήτριες (συνολικής ισχύος 150 MW) και ακολουθούν σύντομα εγκρίσεις για άλλες 60 ανεμογεννήτριες. Στην πραγματικότητα, αρκούν μόλις δύο ή τρεις ανεμογεννήτριες για να καλυφθούν οι ενεργειακές ανάγκες ολόκληρων των Κυθήρων. Ακόμα και όταν η ζήτηση για ενέργεια βρίσκεται στο αποκορύφωμά της στα μέσα Αυγούστου, όταν το νησί γεμίζει με τουρίστες, δύο μεγάλες ανεμογεννήτριες και μια μεσαίου μεγέθους σειρά ηλικιών πάνελ θα υπερκάλυπταν τις ανάγκες του νησιού.

Γιατί λοιπόν τα Κύθηρα χρειάζονται τόσες ανεμογεννήτριες; Πολύ απλά, δεν τις χρειάζονται. Η ενέργεια που θα παραχθεί από τις υπό κατασκευή ανεμογεννήτριες έχει στόχο να τροφοδοτήσει την ηπειρωτική χώρα, όχι απλώς να εξασφαλίσει τις ανάγκες του ίδιου του νησιού. Ουσιαστικά, όλη η ενέργεια που θα παράγεται θα πρέπει να μεταφέρεται στην ηπειρωτική χώρα, καθώς οι δυνατότητες του νησιού δεν εξυπηρετούν για μαζική παραγωγή. Θα ρωτούσε κανείς; Στην Πελοπόννησο, μόλις 20 χιλιόμετρα μακριά, υπάρχει άφθονος αέρας και ήλιος, οπότε γιατί να μην εγκατασταθούν εκεί τα αιολικά πάρκα και να αποφευχθούν όλα τα επιπλέον έξοδα που θα προκύψουν; Ειδικά αν αναλογιστεί κανείς ότι τα επιπρόσθετα κόστη θα είναι τεράστια: απαιτούνται υποθαλάσσια καλώδια για τη μεταφορά της παραγόμενης ενέργειας μέσα από το Λακωνικό Κόλπο μέχρι την Πελοπόννησο, καθώς και πολλές παρακάμψεις για τη μεταφορά των ανεμογεννητριών-μαμούθ μέσα από χωριά με στενούς δρόμους.

Προφανώς οι εταιρίες που υποβάλλουν προσφορές για να αναλάβουν αυτό το πολυδάπανο έργο κάπως θα επωφεληθούν. Μήπως το πλάνο είναι να καταφύγουν στη γενναϊόδαρη Ε.Ε., στις επιδοτήσεις και σε δανεισμό; Ή ίσως τους φαίνεται ενδιαφέρουσα η προοπτική πώλησης των εθνικών περιουσιακών στοιχείων στην ενέργεια σε κινεζικές ή τουρκικές εταιρίες που ενδιαφέρονται να αποκτήσουν πολιτική επιρροή στην Ελλάδα και την ΕΕ. Όσο για την απάντηση στο γιατί δεν περιορίζονται στην ηπειρωτική Ελλάδα, οι εταιρίες αιολικής ενέργειας έχουν ήδη αρκετούς εχθρούς σε πολλά μέρη με τις περιβαλλοντικά επιζήμιες πολιτικές τους, με αποτέλεσμα να αναζητούν πιο εύκολους στόχους.

Η κυβέρνηση, έδειξε τις προθέσεις της με ένα νομοσχέδιο το οποίο προκάλεσε θύελλα αντιδράσεων, ευνοώντας μια ισοπεδωτική πολιτική που βάζει σε δεύτερη μοίρα περιβαλλοντικές και αρχαιολογικές ενστάσεις.

Τα Κύθηρα δεν είναι ένα μεγάλο νησί: έχει μήκος μόλις 30 χλμ. και πλάτος 16 χλμ. Οι ανεμογεννήτριες ύψους τουλάχιστον 100 μέτρων θα είναι ορατές έως και από 40 χλμ., μακριά, επομένως θα φαίνονται από σχεδόν οποιοδήποτε σημείο του νησιού. Όχι και τόσο ιδανικό για ένα νησί βραβευμένο για τον παρθένο φυσικό του πλούτο.

Μια από τις πρώτες τοποθεσίες στα Κύθηρα όπου σχεδιάζεται η κατασκευή τεράστιων ανεμογεννητριών είναι μια κορυφή βουνού σε απόσταση μικρότερη των 750 μέτρων από το παραδοσιακό χωριό του Μυλοποτάμου. Τοπικές ομάδες αμφισβήτησαν τη νομιμότητα των αρχικών προτάσεων για το ίδιο σημείο ήδη από το 2007 και μια δικαστική απόφαση μπλόκαρε τη δημιουργία αιολικού πάρκου το 2011 για αρχαιολογικούς λόγους. Μια ακόμα προτεινόμενη τοποθεσία είναι οι Φοινικίες, λιγότερο από 2 χιλιόμετρα δυτικά των γραφικών χωριών Λογαθειάνικα, Κουσουνάρι και Κατσουλιάνικα. Αυτή η τοποθεσία είναι ένας από τους σημαντικότερους νεολιθικούς οικισμούς στα Κύθηρα, όπου έχουν βρεθεί εργαλεία, αντικείμενα από οψιανό (ηφαιστειακό γυαλί) και ενδείξεις για την ύπαρξη προϊστορικών κτιρίων.

Οι ανεμογεννήτριες, οι υποσταθμοί και οι γραμμές μεταφοράς θα φέρουν σημαντικό πλήγμα στο φυσικό τοπίο, απειλώντας τον τουρισμό των Κυθήρων. Οι δρόμοι διάνοιξης θα καταστρέφουν τα δάση και θα επηρεάσουν σε μεγάλο βαθμό τόσο τη χλωρίδα όσο και την πανίδα. Η γχορύπανση από τις ανεμογεννήτριες θα υπονομεύσει την ηρεμία της υπαίθρου. Ο τουρισμός μπορεί να επηρεαστεί ανεπανόρθωτα. Τα Κύθηρα είναι επίσης μια οικολογικά σημαντική περιοχή για προστατευόμενα πτηνά και για πολλά σπάνια είδη αποτελεί βασικό μεταναστευτικό πέρασμα. Κατά συνέπεια, μεγάλο μέρος του νησιού έχει ανακηρυχθεί ως Ζώνη Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ) NATURA 2000. Για ένα είδος αρπακτικών πτηνών, το Μαυροπετρίτη, τα Κύθηρα είναι ένας ζωτικός τόπος αναπαραγωγής. Η ασυνείδητη τοποθέτηση αιολικών πάρκων κοντά σε περιοχές όπου αναπαράγεται πιθανότατα θα καταστρέφει τις αποικίες. Η Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρία έχει συστήσει να εξαιρεθούν όλες οι περιοχές που είναι μεταναστευτικά περάσματα από την κατασκευή αιολικών πάρκων.

Η νέα περιβαλλοντική νομοθεσία που ψηφίστηκε τον Μάιο – γεμάτη ασάφειες και κρυπτικές διατάξεις – αντιμετώπιζει την προστασία του περιβάλλοντος ως εμπόδιο στην ανάπτυξη. Το 2018, σε συνέδριο για τις ΑΠΕ, ο Σωκράτης Κωνσταντινίδης, εκπρόσωπος του ομίλου Κοπελούζου που είναι πίσω από δύο αιτήσεις αιολικών πάρκων για τα Κύθηρα ζήτησε διαδικασία ταχείας έγκρισης των αιτήσεων. «Ο νέος νόμος για το Ειδικό Χωροταξικό Σχέδιο δεν πρέπει να υποστηρίζει παράλογους περιορισμούς ενάντια σε έργα ανανεώσιμων πηγών ενέργειας», είπε και «[το Χωροταξικό] δεν είναι απαραίτητο για την προστασία της βιοποικιλότητας». Σήμερα, λιγότερο από δύο χρόνια αργότερα, η κυβέρνηση περνά νομοθεσία για να ικανοποιήσει αυτά τα αιτήματα και στοχοποιούνται νησιά με πιστοποίηση Natura για αιολικά πάρκα παράλογα μεγάλης ισχύος. Το νέο Ειδικό Χωροταξικό ετοιμάζεται, αλλά κρίνοντας από τη στάση της Κυβέρνησης πιθανότατα θα είναι εξίσου διφορούμενο με τον πρόσφατο νόμο ή ακόμα πιο επικεικές ως προς την αλόγιστη κατασκευή αιολικών πάρκων σε σημαντικές για το περιβάλλον περιοχές.

Οι σχέσεις μεταξύ των μελών της σημερινής Κυβέρνησης και των εταιριών που ασκούν –τις περισσότερες φορές– την προστασία του περιβάλλοντος χρονολογούνται από τη δεκαετία του 1980. Ο Δημήτρης Κοπελούζος, θυγατρική του οποίου είναι η εταιρία PIRITUM που εισηγήθηκε την κατασκευή των προτεινόμενων αιολικών πάρκων στα Κύθηρα, είναι σχεδόν υπερνά νομιμότητας. Έχοντας την εύνοια της Νέας Δημοκρατίας ήδη από τη δεκαετία του '90 και έχοντας επωφεληθεί από στρατηγικές συμφωνίες με τη Ρωσία στο χώρο της ενέργειας επί Κωνσταντίνου Μητσotάκη, είναι γνωστό ότι έχει επιλακεί στην ιδιωτικοποίηση εταιριών δημόσιου συμφέροντος με όρους όχι ιδιαίτερα ευνοϊκούς για την ίδια τη χώρα. Επιπλέον, ο Μιχαήλ Γουρζής, αντιπρόεδρος της ΓΕΚ Τέρνα, εταιρεία που επίσης σχεδιάζει να εγκαταστήσει ανεμογεννήτριες στα Κύθηρα, είναι ο πεθερός του υφυπουργού Εξωτερικών, Γεώργιου Περιστέρη. Η σύζυγός του και κόρη του υπουργού, Αλεξάνδρα Γουρζή, είναι η νομική σύμβουλος της Ενεργειακής Ρυθμιστικής Αρχής (ΡΑΕ), η οποία εκχωρεί τις άδειες για αιολικά πάρκα. Παράλληλα, οι εμπλεκόμενες εταιρίες έχουν μετόχους και συνεργασίες με ισχυρούς Κινέζους, Ρώσους και Τούρκους, προκαλώντας ακόμη περισσότερα ερωτηματικά για τα πραγματικά κίνητρα πίσω από τα έργα. Θα έπρεπε τα Ξένα συμφέροντα ή συμφωνίες κάτω από το τραπέζι με παντοδύναμους επιχειρηματίες να επηρεάζουν την υιοθετούμενη κυβερνητική πολιτική στην αξιοποίηση των ενεργειακών πόρων;

Πρέπει να αναρωτηθούμε γιατί η ελληνική κυβέρνηση διευκολύνει τη βεβήλωση ορισμένων από τις πιο παρθένες περιοχές της Ελλάδας, όταν άλλες τοποθεσίες –συμπεριλαμβανομένων των υπερκτιών περιοχών – θα μπορούσαν να εξασφαλίσουν περισσότερη ενέργεια με πολύ λιγότερα μειονεκτήματα. Γιατί πρέπει τα Κύθηρα να καταστρέφουν το παρθένο τοπίο τους για να παράγουν τουλάχιστον 30 φορές περισσότερη ενέργεια από ό,τι μπορούν να καταναλώσουν; Ζητούμενο δεν είναι απλώς να προβάλλουμε αντίσταση κατά των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, αλλά να εφαρμοστούν με προσοχή οι καλύτερες “πράσινες” τεχνολογίες με το μικρότερο δυνατό περιβαλλοντικό αντίκτυπο. Ζητούμενο είναι το βάρος να κατανεμηθεί ισοδύναμα σε ολόκληρη τη χώρα και να μην επιτραπεί σε εταιρίες-κολοσσούς να βεβηλώσουν τη γη χάριν του κέρδους. Εάν ανησυχείτε για τα ζητήματα που ανακύπτουν σε αυτό το άρθρο, στείλτε μήνυμα στις αρχές επικοινωνώντας με το τοπικό προεδρείο της Ελλάδας και υπογράφοντας την αίτηση.

Η υποστήριξη της Δισοφωνίας είναι ανεκτήμητη για την Ελλάδα, και αν ενώσουμε τις δυνάμεις μας οι φωνές μας θα ακουστούν.

*Ο Τζέιμς Πρινέας έχει ξεκινήσει πολλά πολιτιστικά προγράμματα που σχετίζονται με το νησί των Κυθήρων τα τελευταία 30 χρόνια.

